

## A „KELET” előfizetési díja:

|                                           |              |
|-------------------------------------------|--------------|
| Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva |              |
| Egész évre                                | 16 frt.      |
| Félévre                                   | 8 „          |
| Negyedévre                                | 4 „          |
| Egy hóra helyben                          | 1 frt 50 kr. |
| Egyes szám ára                            | 7 kr.        |

Negyelemlék a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

# KELET.

## POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

## Szerkesztői szállítás:

Főtér 4-ik szám hóvá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

## AZ ÉRTÉKESB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adnak vissza.

## Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

## Közigazgatási dolgok.

## II.

Részükről kiszámíthatatlanoknak találjuk azon hátrányokat, melyek bizonyára bekövetkeznének azáltal, ha olyan intézmények hoznának be, melyeknek csiráját korábbi intézményeinkben nem találhatók fel. Lényegesen különböző ugyanis az állapot e tekintetben is az abszolút és alkotmányos kormányformával bíró államok között, mert amott az államfő maga, illetőleg az általa kinevezett közegek által cselekszik, a nélkül, hogy az állam-polgárok tevékenységét igénybe venné, s így bárha nem helyeslehetjük, olyan intézményeket létesíthet, melyek bárha az állam-polgárok rokonszenvét nem is bírják, később javukra szolgálhat; de az alkotmányos országokban az intézet joga is megoszlik az államfő és az állam-polgárok között, annak végrehajtása, a cselekvés kötelessége pedig az utóbbiakat illeti, hogyan lehetne tehát elképzelhető, hogy olyan intézkedések hajtsanak végre, melyek az állam-polgárok, tehát a cselekvésre hivatott közegek tetszését, rokonszenvét nem bírják. Innen magyarázható meg például azon körülmény is, hogy a pénzügyi közegek nálunk még maig sem találhatók kellő támogatásra, pedig már elmúlt tíz éve, mióta az alkotmány visszaállított; pedig nem lehet másfelől azt mondani, hogy állam-polgárainknak természetében lenne a megrövidítési szándék az egyesek vagy az állammal is szembe.

Ezen ellenőrzési közegek hivatásuk és szervezetükre nézve nem támaszkodhatnak valamely korábbi intézményre, az ellenőrzés ezen neve az állam-polgárok előtt teljesen ismeretlen volt s azért nem is honosult meg. S különösen nem honosult meg azért is, mert egy egészen idegen intézmény. Míg ellenben a virilis intézmény az akkori ellenzék minden erőfeszítése mellett is igen gyorsan meghonosult, mert a vagyon-képviselő közjogunkban egyáltalában ismeretlen nem volt.

Az idegen intézményeknek közigazgatásunkba leendő átültetésére már csak azért sines szükség, mert ha közigazgatásunkat apróra megvizsgáljuk, azon meggyőződésre kell jónunk, hogy az alapjában véve elég életképes; hanem úgy néz ki, mint egy olyan épület, melyen az időnkénti birtokosok az idők

szelleméhez mért javításokat tettek s ezért koránt sem lehet meglepő, hogy azon bírálók, kik mindent a mai kor szelleméhez mérnek, szeretnék azt egyöntetűvé, talán kényelmesebbé tenni, itt-ott egy-egy választalat ledönteni, némely házakat kitölteni; de az épületet alapjában fenn tartani.

E két pontból indulunk ki mi is. Szándékunkban van közigazgatásunk hiányait felsorolni, s egyúttal megmutatni azon módokat, melyek által azon hiányokat elenyészeltetni lehet s tesszük ezt a nélkül, hogy azt hinnők, hogy felsorolandó elveinek bírnak egyedül csak azon erővel, melyek közigazgatásunkat új életre kell hogy serkentsek; hanem meg leszünk elégedve, ha csak némi részben is járulhattunk az ujja-építés óriási munkájához.

Ujabb közigazgatásunk terén ugyasólvá legelső lépés volt az 1869. évi IV. t. cz. megalkotása, a mely a bírói hatalom gyakorlásáról rendelkezik s mely az első szakaszában kimondja, hogy „az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönített”, s hogy „a közigazgatási és bírói hatóságok egymás ügykörébe nem avatkozhatnak.” Ugyanezen törvény második szakasza szerint: „a bírói hatalom a király nevében gyakorolják” s a harmadik szakasz szerint: „az ítélő bírakat a király nevezi ki.”

E rövid három §. egészen új alakot adott egy a bíróságoknak, mint a közigazgatásnak. Azok a bírák, kik a törvényhatóságok által időről-időre választattak s kik ítéleteiket a törvényhatóság közönségének nevében hozták, ezen törvény életbelépése után élet-hosszig lettek kinevezve s ítéleteiket többé már nem a törvényhatóság közönségének, hanem a Felsőségnek nevében hozták.

A bírói hatalom, mely közjogunk szerint eddig is a felség-jogok közé tartozott s csak átruházott a törvényhatóságokra, ezen átruházás megszüntetésével, ismét a Felsőség által illetőleg a Felsőség nevében gyakoroltatik. Nem akarunk kiterjeszkedni arra, hogy vajjon az igazságszolgáltatás jobb lett-e az 1869. évi IV. t. cz. meghozatala folytán kinevezett bírák kezében, mint volt a választott bírák alatt, mert erre nézve különböző, a bíráktól nem függő körülmények, mint az alaki és anyagi jog, a népnek a törvény iránti

tisztelete, stb. igen lényegesen folynak be; hanem csak jelezni kívántuk, hogy ez volt az első lépés nem csak arra, hogy az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítették; hanem arra is, hogy a törvényhatóságok hatásköre kevesebbé szoríttassék.

A törvényhozás ezen intézkedését követte az 1870. évi XLII. t. cz., mely a törvényhatóságok rendezéséről szól, s mely a törvényhatósági bizottságok tagjainak számát megszabván, eltörölte a törvényhatósági bizottságok addigi alakját s e mellett annak ügy-szólvá, kettős alakot adott, a vagyon- és népképviselőt, a tanácskozáskor menetet meggyorsította, a mennyiben melléje az állandó választmányban egy előkészítő testületet szervezett, hatáskörét megszabta s vétő jogát elvette, azonban a tisztviselők választását meg-hagyta, a főispáni candidatióban rejlő megszorítással.

Ezt követte a községi törvény, mely a községeket önkormányzati joggal ruházván fel, a vagyon és népképviselői alapra fektetett képviselő-festülettel látván el, s megadván a községeknek saját tisztviselőik választásának jogát — csak kiegészítette a törvényhatóságok rendezéséről alkotott törvényt, s míg ebben lényeges megszorítások mutatkoznak a korábbi törvényekkel szemben, addig a községi törvény oly jogokat adott a községeknek, a melyeket addig soha sem élveztek.

Mint idevonatkozó sarkalatos törvényt megemlítjük még a közigazgatási bizottságról alkotott 1876. évi 17. t. czikket, mely az eddig kizárólag csak állami tisztviselők által kezelt közigazgatási ügyek intézésébe is befolyást adván a törvényhatóságnak, hatáskörét tetemesen kiszélesítette.

A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatóság-hoz: A gyámügyi és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. tczik 295. §-a szerint, a gyámoltak vagy gondnokoltak pénzei, egyénenkénti kezelési rendszernél, kamatoztatásuk a kir. adóhivatalokban is elhelyezhetők. A törvény ezen rendeletétől, s annak 306. §-a alapján, a szóban levő pénzeknek az árvasszékek által a kir. adóhivatalokba szállítása, azoknak a kir. adóhiva-

lok által gyümölcsözőleg kezelése és kiszolgáltatása körül követendő eljárást — a m. kir. pénzügyminiszter ural egyetértőleg — szabályozván, a m. kir. pénzügyminiszter ur által a kir. adóhivataloknak kiadott utasítást — melyben az árvasszékek által a tárgyan követendő eljárás is előírva van, — törvényhatóságnak oly felhívással küldöm meg, hogy azt a megyei és a rendezett tanácsu városi árvasszékeknek alkalmazkodás végett azonnal adja ki, s különösen arra figyelmeztesse, hogy az érintett utasítás értelmében a gyámoltak vagy gondnokoltaknak a kir. adóhivatalokba szállított pénzei után 5% kamat fizetetik, s hogy a szóban levő pénzek a kir. adóhivatalok által árvasszékek utalványára azonnal ki fizetendők. Kelt Budapest, 1878. évi jan. 20. Tisza Kálmán, s. k.

Az országgyűlési szabadelvű párt tegnapielőtti értekezletét Gorove elnök megnyitván, az erdőügyi bizottságba választandókat a következők jelöltették ki: Baranyi Ferenc, Békássy Károly, Korizmicz László, Kiszely Árpád, Kemény Kálmán b., Károlyi Tibor gr., Lászlai Lajos, Makray Aladár, Migazzy Vilmos gróf, Pauler Tivadar és Tisza Lajos.

Tisza K. m. elnök ezután azon módosításokat mutatja be, melyeket a vámmügyi javaslatok tenni szándékozik, a vámszövetségi javaslat 8. cikkének módosítása az első lényeges módosítás. A novii vasuti kapcsolatra vonatkozó pontot az osztr. birodalmi tanács elvetvén, miután ezen összeköttetés reánk nézve nem kívánatos, nem tételek, hogy az értekezlet ezen módosítás-hoz hozzá járul. A tariffán csak egyetlen nagyobb fontosságú módosítás történt, ugy a magyar vámmügyi bizottság, mint az osztrák birodalmi tanács által.

A javaslat 3-ik cikkének első bekezdése a retorzióról, mely mindazon államok ellenében alkalmaztatik, melyek irányunkban differenciális vámkot állítanak fel. Erre nézve a magyar vámmügyi bizottság a kormányt hatalmazta föl e retorzió alkalmazására; az osztrák birod. tanács pedig a kormányt arra hatalmazta föl, hogy rendeleti uton az általában megállapított (5—10 százalékos) retorziót egyes árucikkekre nézve leszállíthassa. Miután nézete szerint az osztrák módosítás reánk nézve előnyösebb, közelebb áll érdekeink biztosításához, ennek elfogadását hozza javaslatba.

E nézet ellenében Baross Gábor, mint a

borzasztó tudattal, hogy őt gyanúsítják a Nanetto gróf megölésével!

## Hatodik fejezet.

Parancs volt adva, hogy a foglyot legszigorubb őrizet alatt tartásák, s senkinek meg nem engedték őt meglátogatni. Az ellene szóló bizonyítékok egybegyűjtése, a tanuk kihallgatása, kik közül többen, mint a vádlott anyja is Corfuban laktak, több mint egy hónapig időt vettek igénybe.

Végre elérkezett az ítélet kimondás napja. Roppant néptömeg, minőt itt egy törvényszéki tárgyalásnál sem lehet még látni, töltötte meg a kihallgatási termet, s a bejáratokat.

Nem csak Cephaloniából voltak nézők és hallgatók egybegyűlvé, hanem a szomszéd szigetekről s Corfuból is sokan sereglettek össze. A gróf Nanetto megölése, a gazdag, közszeretlet és tisztelhetlen álló főúr, mindenben nagy elkerekedést szült. Azok, kik Rodinist, mint derék, jellemes embert ismerték, vonakodtak az ellene felmerült nehéz gyanuokokat, bizonyítékoknak tekinteni, de a legnagyobb rész, a többség, mely borzadva hallotta a neki tulajdonított bűntett részleteit, oda nyilatkozott, és szilárdan meg volt győződve a felől, hogy soha ennél gyalázatosabb hálátlanság, és ily megvetendő körülmények közötti gyilkosság nem követett még el.

Midőn a vádlottat bevezették a terembe, csak közelebbi ismerősei s jó barátai olvasták ki nyugodt biztos tekintetéből ártatlansága öntudatát, a többiek a bűnös megátkozottságát látták abban.

Hova tovább, mind jobban fokozódott a részvét és borzalom érzete a külön véleményre szakadt hallgatóságánál. Legelőbb kihallgatták a jelenlevő tanukat s felolvasták írásban tett nyilatkozatait a meg nem jelenteknek.

Az előbbieket közt legkiválóbban az öreg Nicolo vona magára a közönség figyelmét és érdekeltségét. Egészen feketébe volt öltözve. Fejére haja két vállára omlott alá, s fejét, melyet öreg és bubánat kettős terhe látszólag nyomni, csüggedten hajtá le, „halvány” arca, ki sirt szeméi mély fájdalomról tetek tanúságot. A kifogástalan

vámügyi bizottság előadója, kötelességszerűleg védi a bizottság álláspontját. Hegedűs Sándor pedig általában a retorzióra vonatkozó clausula alkalmazása ellen szólal fel.

A miniszterelnök ezek ellenében kifejti, hogy a nyers termékekre való tekintetből reánk nézve az osztrák módosítás kedvezőbb, egyébiránt a tanácskozáskor további folyamában lesz alkalom mind e nézetek bővebb megvitatására.

Ezek után az értekezlet eloszlott.

Az osztrák miniszterválságról ezeket írják: Ö felsége jelentést tétet magának a helyzetéről a ház kiválóbb tagjai által. Ezek sorát Rechbauer, az osztrák képviselőház elnöke kezd meg szombaton. Ugyanaz nap Herbst és Eichhof képviselők voltak kihallgatáson. Hétfőn Kellerpergne volt rövid kihallgatása, e képviselő meg egyszer az udvarhoz rendeltetett, mivel ő felsége helyében akar vele érintkezni. — A magyar kabinet magatartásának és a mostani válságnak okát az osztrákok Tisza berlini utjára viszik vissza, kinek azon legutóbbi nyilatkozatát: „hogy a német birodalmi kormány kijelenté, mikép egy hónap alatt szerződést fog kötni”, — élénken kommentálják.

Osztrák képviselők körében eleinte erősen hittek a jelenlegi kabinet restructiójában, e nézet azonban most mind szörvénysabban merül föl.

Egy muszka lap Miletics elítélésétől. Az „Odessky Viesnik” így nyilatkozik: Azon pillanatban, mikor a balkáni szlávok szabadságának órája már ütött, a legjobb szerb tönnyezők egyikét büntetés érte hazafiságaért (?) s a folszábadítás azon eszméjéhez való hűségért, mely most már valóságosnak indult. Miletics magyar bíróság által öt évi börtönrre ítéltetett egy oly belgrádi beszédért, a melyet nem is mondott. Miletics elmarasztalása és Verhovay fölméltése igen szépen kiegészítik egymást. Miletics vétkesnek találtatott bizonyítékok hiánya mellett, Verhovay pedig szembeütő bizonyítékok ellenére s Ferenc József császárnak, Magyarország királyának a sajátban történt vakmerő megsértése dacára, igazoltatott. A törökök leveretése lehitette némileg a magyarokat, de nem józanította ki ki őket s nem oltotta be szíveikbe az igazságot! Miletics a börtönből magával fogja vinni a meggyőződést kormányának igazságosságáról, a szláv

tisztaság feleleteiben, s a kirívó ellentmondás Rodinis vallomásaiban az övével hazatérése és azonnali lefektetésére vonatkozólag, a legnyomatékosabb hatást tették a közönség és a bírakra.

Nem kevésbé volt [faldalomtól lesujtva Voratis. Midőn beszélőtattott s Rodinist a vádlottak padján látta ülni, hozzá akart sietni, hogy karjaiba zárja, de a törvényszolgálat visszatartotta. Visszanyerve nyugalmát ismételte azt, mit az első vallatásnál mondott volt és mindenek felett határozottan erősítette, hogy a Rodinis javára kiállított végrendelet nem létezik. Voratis meg volt győződve szavai igazsága felől és arról, hogy az igazság kimondása a legbiztosabb támasz a vádlott ártatlansága mellett. Rodinis igyekezett szavába vágni barátjának, de az elnök megtagadta tőle a szót, míg a sor reá kerül s kérdtetik.

Midőn Tapas belépett, hogy részéről is tanúságot tegyen, szemüvege mélyen szemére volt húzva; ajkain sajátságos, nem tudni szavó, vagy rebátorító mosoly lebegett. Hangjának lágy, behizelgő, mondhatni méz édes árnyalatot ilyekeztet adni.

A vádlottat folyton honorabile signor Rodinisnek, a pregiabile Rodinisnek, a carissimo signor Rodinisnek nevezte. Kijelentette, hogy a respttable signor Rodinis csak kevés órával előtt, hogy a gazemberek a „povero conte Nanetto” megölték, biztosította őt (Tapast), hogy rövid időn nagy gazdagságok birtokába fog jutni, és egy végrendelet létezéséről beszélt előtte, melyben a gróf öt egyedüli örökösévé nevezi ki. — Tapas — ezen nagyon elesodálkozott, mert egy hónappal azelőtt íratott volt vele a gróf saját dolgozó szobájában egy másik végrendeletet, melynek szavai szerint, bár mely később írott, csak mint annak függeléké szerepelhetne. Midőn a titkos végrendelet aláírása végett megkérdezte a jegyző, azt válaszolta, hogy az hasonlónak látszik ugyan a gróf írásához, de még is némi különbségeket vél felfedezni a két írás között. (Foly. köv.)

## A „KELET” TÁRCZÁJA.

## Az argostoli jegyző.

## Uj-görög elbeszélés.

## Írta:

A. R. RANGABÉ.

## Ötödik fejezet.

(Folytatás.)

Tapas után következtek az irodában, kilenczedik jelen volt ügyfelek. Ezek egyhangulag bizonyították, hogy Rodinis ezer tallérnyi kölcsön megszerzésére kérte fel az ügyvédet, s biztosította őt, hogy nemsokára nagy vagyon s fekvőségek birtokába jut, melyek tiszszerezve megérik a kívánt összeget.

Most Voratis jelent meg a sorompók előtt. Bizonyította ő is, hogy Rodinis folyó hó kilenczedikén hozzá ment, és őt leányával együtt a grófhöz kísérte; további kérdésekre kijelentette, hogy a gróf sürgető kérésére Angelikát eljegyezte Rodinissal.

Bocsásson meg uram, szölt most a bíró udvarian, ha eljárásomnak az a színe van, mintha családi ügybe kívánnék avatkozni, legyen meggyőződve ön, hogy szigorúan csak ahhoz tartom magam, mi az igazság felderítésére kötelességem. Rodinis szegény ember. Emlegett ő körülményről valamit a gróf, midőn őt önnek vejeül ajánlá?

A gróf csak annyit mondott, hogy ha Rodinisnak jelenben nincsen is vagyon, bir mindazon tulajdonokkal, melyekkel azt megszerezhetni, észbeli tehetséggel és nemes jellemmel.

Arról tehát mit sem szölt önnek, halála előtti estén Nanetto gróf, hogy Rodinist örökösévé akarná tenni?

Rodinist örökösévé? kiáltott fel Voratis

elbámulva, nem! erről mit sem szölt. Ez hitvány rágalom Rodinis ellen.

— És azon estén, folytatá a bíró, Rodinissal együtt távoztak el a gróftól?

— Együtt!

— Mily idő tájban hagyta el ön házat Rodinis?

— Egy óra volt éjfélt után.

Nicolo, kit ezután hívtak be, ugyanazokat mondta, mint első kihallgatása alkalmával, megmaradt azon állítása mellett, hogy Rodinis éjjel hazatérve, bémént a gróf szobájába; tisztán hallotta őt ott a beteg öreggel beszélgetni. Azon kérdésre, ha tud-e arról, hogy a gróf Rodinist tette volna örökösévé, azt felelte, hogy arról soha egy szót sem hallott.

Rodinis újra elő hivatott.

— E hó kilenczedikén, így kezdé a bíró, ön Tapas jegyzőt ezen tallér kölcsön szerzésére kérte fel. Meg tudná-e mondani mire akarta fordítani a pénzt?

S látva, hogy Rodinis haboz és késik a felelettel, hozzá tette:

— Gondolja meg ön, hogy a teljes igazsággal tartozik nekünk!

— Ha a törvényszéknek szükséges benső életem szenvedélyébe betolakodni, hogy világot nyerjen vizsgálódása folytatására, azon esetben nem akarok vonakodni, megnyitni azt előtte, de megvalloim, csak nagyon kedvetlenül engedek a kényszerűségnek. Valóban óhajtottam ezer tallér kölcsönt felvenni, de csak bizonyos esetben. Arról volt szó, hogy Voratis Angelika kezét megkérjem. Csak azon esetben leendett szükségem az ezen tallérra, ha kéréssem elfogadtatik.

— De ön azt mondta a jegyzőnek, hogy a kölcsön jelenében tiszszerez értéki fekvő birtok biztosítékot ajánlhat fel. Hogyan értette ezt?

— Nekem magamnak nincs ugyan semmifékvő birtokom, de Nanetto gróf reám hagyta övét. És csak azon okból akartam az említett kölcsönt felvenni, mert mind addig, míg jöltevéim életben volt, vagyonát hasznomra fordítnom nem lehetett, s főleg nem akartam.

— Gróf Nanetto tehát őnt tette örökösé-

vé? De hogy lehetett ez? hisz neki van egy unokaöccse?

— Nem reám tartozik, — válaszolt Rodinis, a nélkül, hogy a bíró kérdésére felelne, — kutatni az okokat, melyek a gróft az ön határozatra bírják, hogy vagyonát másra, és nem unokaöccsére hagyja.

— A gróf végrendeletet hagyott hátra, melyben őnt nevezi ki örökösévé?

— Ugy van!

— Rodinis kivette zsebből az iratot, s átnyújtotta a bírónak, ki azt aprólékos pontossággal kezdte szemügyre venni.

— A gróf saját aláírása-e ez?

— Kétségtelenül, — válaszolt Rodinis higadtan.

— De egészen más írás, mint az okirat maga?

— Az nagyon természetes. A végrendeletet nem a gróf írta meg.

— És ki írta meg? — kérdé a bíró gyanakodó arccal.

— Én.

— Hogyan? ön maga?

— No igen, — felelt nyugodtan Rodinis, a gróf mondta tollamba.

Ah! tehát a gróf mondta önnek tollába Rodinis ur, — szölt a bíró fűrkésző tekintetével ve az ifjura. — Nem lenne szives megmondani nekem, mikor mondta a gróf önnek tollába, s mikor írta ön le azt?

— E hó kilenczedikén dél felé.

— Ugy, tehát kilenczedikén, ismételte a hivatalnok gyanosan, éltének utolsó napján. Hisz az nagy szerencse volt önre nézve Rodinis ur, hogy a gróf nem várt tizedikéig.

Rodinis szeméhez emelte zsebkendőjét.

— Tartsa fenn e színészséges mozzanatokat, az ítélet kimondása napjára, szölt durván a hivatalnok. Akkor lesz tán még valami hatása. Most térjen vissza börtönébe!

Ily módon, Rodinist, azon perczben, midőn azt hitte, hogy e kihallgatás bíráit és önmagát is fel fogja világosítani s ment lesz minden vádtól, ismét visszavitték a börtönbe, még pedig azon



kölcsönösség barátjai pedig ezen látító tettben csak új bizonyítékot fognak találni a szolidaritás és egyteljeszűség javára.

## A HÁBORU.

Az orosz kormány körében nagy kíváncsisággal várták Novikov érkekezését Andrássy gróffal. Mint a „Pol. Corr.” pétérvárilevelében olvasuk, az orosz kormányban nagyon érzik annak szükségét, hogy minél közelebb juttassák az események a döntés pillanatához, annál zavartalanabb legyen az egyetértés Ausztria-Magyarországgal és a muszka hatalom között. Pétérvárot biztos remélik, hogy az angol kormány törekvéseinek nem fog sikerülni ezen egyetértést megzavarni. A muszka kormány nem veszi egyébként a pétérvári angol követ: Loftus lord híreszteléseit, melyek szerint Andrássy gróf teljesen egyetért Beaconsfield lorddal, mint Pétérvár és Bécs közti bizalmatlanság keltésére irányzott machinációknak. A nevezett forrás azt ismondja, hogy Anglia azért készülődik, mert részt akar kiragadni magának a török örökségből. De mert ezt nyíltan bevallani nem meri, keresve keresi az ürügyeket, melyeket Oroszországnak fogna szolgáltatni.

Az említett forrásnak egy berlini levelében nagyon hangsúlyozza látjuk, hogy a császár 1876. novemberében Loftus lord előtt csak arra költötte le becsületszavát, hogy Konstantinápolyt nem vágyik binni, de arra nem tett esküt, hogy az orosz csapatok nem fognak bevonulni Konstantinápolyba, — a mit most az orosz közvélemény állítólag hevesen sürget. Ha ez megtörténik, igen valószínű, hogy akkor más hatalmak hadihajói is megérkeznek Konstantinápolyba s akkor bekövetkezik az u. n. „paralell okkupáció,” mit Oroszország már 1876-ban ajánlott; bekövetkezik a „radikális megoldás.”

### A békefeltételek.

London, jan. 29. A tegnapi alsóházi ülésben Northcote ajánlta a bejelentett póthitel megadását. Indokolásában így szólt: Törökország — a csatátérre legyőzve — a békét kérte: Oroszország a fegyverszünet megadását a béke-alapok elfogadásától tette függővé.

A portával bizonyos békealapok közzöttek, azt hirdlik, hogy a porta azokat kész elfogadni, vagy tán már el is fogadta. Az angol kormány még nem kapott információt a fegyverszünet aláírásáról; ennek okát a kormány nem tudja, de legyen az bármi, az mindegy. Nap-nap után mulik el a nélkül, hogy az aláírás megtörténne; Anglia nem kíván a portának tanácsot adni, mert ezzel nagy felelősség jár. A gr. Suvaloff orosz követ által a kormányal nem hivatalosan közölt békefeltételek, melyekről a tüzetes iratok holnap fognak a ház elé terjesztetni, a következők:

Bulgária, a meddig a bulgár nemzetiség terjed, de nem kisebb terjedelemben, mint ezt a konstantinápolyi értekezlet határozta — a tönköt hűbéres állam lesz, keresztény kormányzóval. A török csapatok a közelebb meghatározandó pontokra visszavonulnak.

Montenegró független lesz, a katonai státuszonak megfelelő területi megnagyobbodással s a határok kiigazításával.

Románia teljesen független lesz, területi kárpótlással. Szerbia független lesz, megfelelő határigazítással.

Bosznia s Herzegovina hasonló reformot nyer, mint a többi keresztény tartomány.

A hadikárpótlás területben vagy más egyenértékben áll s későbbi megállapításnak tartatik fenn; végül megegyezés köendő, melyel Oroszország érdeke a Dardanellákban biztosítandó.

Oroszország föltételei — folytatta Northcote — messzemenők. Bulgária az európai Törökország közepét képezi. Bulgária követelt autonómiájának közizagatási, hanem hasonló, a minővel Románia és Szerbia a háboru előtt birt, továbbá az követeltetik, hogy maga a császár válasza a ki Bulgária számára fejedelmet, s ez szerint Törökország szívében jelentékeny új hatalom alkotatnék, az Oroszország alá rendelt fejedelemséggel.

Romániát, Szerbiát s Montenegrót illetőleg a rájuk vonatkozó kérdéseket másutt behatóbban vizsgáltatnak meg, mint Anglia által s talán nehézségeket fognak felköltetni.

Továbbá, a hadikárpótlásról szóló pont igen ruganyos, Oroszországnak eszerint a területi kárpótlást oly alakban választhatja, mely Európára nézve a legnagyobb érdekekkel lehet.

### Az angol kormány nyilatkozata.

Northcote angol kincstári kancellárnak a parlament előtt tett nyilatkozatából az a rész, mely az orosz békefeltételeket ismerteti, más helyt közöljük, itt ismertetjük az angol miniszter nyilatkozatának más részét, mely még nagyobb fontosságu, s az angol kabinet elhatározásairól kétségtelenül tanuskodik. Northcote így szólt:

„Akármint legyenek is a békefeltételek, európai kongressusra szükség lesz, hogy abban ama feltételek megvizsgáltságának és megfontoltasságának. Angolország — tévé hozzá ünnepélyes hangon — soha sem fog egy a Dardanellákra vonatkozó külön-szerződést eltűnni.” Kijelentette továbbá Northcote, hogy az angol kormány értesítéseket kapott Ausztria-Magyarországtól, melyek jogot adnak annak hívére, hogy Ausztria-Magyarország Anglia nézeteit osztja. Végül kijelentette Northcote, hogy

Anglia tudtul adta Oroszországnak, hogy Konstantinápolynak az oroszok részéről habár csak időlegesen történendő megszállása is veszélyes az angol érdekekre nézve, — Ha Oroszország ilyen okkupációt mégis megkísértene, Anglia kénytelen volna fellépni ellene, s gondoskodni érdekei megóvásáról. S hogy erre el is legyen készülv: azért appellál a kormány a parlamentre. Northcote következőleg végzé szavait: „Tagadom, hogy Anglia győnge ország, vagy hogy győnge volna hadviselésre. Ha szükség lesz rá, Anglia egész hatalmával állunk sorompóba érdekeink megvédésére s ugyanazért a külön hitel, melyet kérünk, bizalmi szavazat jellegével bír reánk nézve.”

### Táviratok.

London, jan. 29. A „Times” athenai távirata szerint a görög király táviratot kapott Bécsből, mely azt igéri, hogy Epirus keresztény kormányzót kap. — A földközi tengeri angol hajóhad parancsot kapott, hogy indulásra készen álljon.

Bécs, jan. 29. A „D. Ztg.” egy beszélgetést közöl, mely gr. Zichy osztrák-magyar nagykövet és a nagyvezír között folyt. Ez utóbbi rendkívül izgatottan nyilatkozott a tárgyalások vonatott volta miatt: panaszkodott, hogy a többi nagyhatalmak részéről mi spm történik Törökországgal. A porta olyan híreknek van birtokában melyekből kétségkívül kitűnik, hogy Oroszország bavegzett tényleket akar teremteni s e célból Konstantinápolyt occupálni.

Athenae, jan. 29. Almyro tertomány (Thessaliában) föllázadt. — A Pelion-hegy melletti harcban a törökök visszaverettek.

Berlin, jan. 29. Az itten oláh ügynek felhatalmazatott megcáfolni, hogy az oláh fejedelmek királyllyá fogna kiáltatni. Oláhország nem gondol arra, hogy uralkodójának hagyományos címét megváltoztassa.

London, január 29. Az alsóházban Northcote kijelenti, hogy semmit sem tud Oroszországnak, Ausztria- és Németországnak Törökország felosztását célzó véd- és dacszövegségéről; ezen hirt igaz voltát legalább is az egyik hatalmat illetőleg oka van román mértékben kétségbevonni. A legközelebbi hetek vagy hónapok valószínűleg meg fogják mutatni, hogy a hatalmak együttesen vagy vagy külön-külön fognak-e cselekedni.

Bécs, jan. 29. Nátalini összeütközések végett Andrássy gróf előre netifikálta Pétérvárot, hogy Ausztria-Magyarország sem Bulgária hosszabb okkupációját, sem Szerbia nagyobbodását, sem a román csereszület meg nem engedheti.

### A tengerszorosok.

A vitás kérdések közt, melyek a legközelebbi békekötésben újból rendezendők lesznek, fontos, sőt tán a legfontosabb szerepet foglalják el a Marmaratengert elzáró tengerszorosok kérdése. A földközi tengerrel a Marmora-tengerre csak az juthat be, ki a 10 mérföld hosszú egyes helyeken csak 4000 láb széles Dardanella-szoroson keresztül hajóz s elhajóz azon hat erőt mellett, melyet II. és IV. Muhamed párosan a csatorna két partján építtettek, hogy fővárosukat a földközi tenger akkori uralkodója, a velencei köztársaság ellen biztosítsák.

A Feketetengerből való bejárat ellen a Bosporus védi Konstantinápolyt; a Bosporus védelmét a természet még inkább megkönnyíti, mint a Dardanellákat. E négy mérföld hosszú tengeri út, a hol legszélesebb, csak fél mérföld széles, legkeskenyebb részén pedig 2800 lábnyira fekszenek egymástól partjai, melyeket négy erős váracs és 20 üteg ágyú véd. A Fekete tengerrel a Bosporusba nyomulni még senki sem kísérel meg. A csesznei csata után Elphinstone orosz admirál elhajózott a külső dardanellai erődök előtt, a nélkül, hogy a rosszul fölszerelt várak hajóiban kárt tehetek volna. E merénylet bonyomlása oly nagy volt, hogy a porta újonnan megerősített a Dardanellák erődítményeit. Harmincz év múlva a nagy költséggel kivitt munkálatok megint annyira elárultak, hogy Duckworth angol admirál 1807-ben újra benyomult a Dardanellákra s hajóival megjelent Konstantinápoly előtt. Duckworth támadása Konstantinápoly előtt nem sikerült s ő kénytelen volt az utat a Dardanellákban végig újból megtenni, a mikor azonban óriási veszteségeket szenvedett.

E Duckworth-féle merénylet nemcsak katonai, de diplomatiai tekintetben is korszakalkotó volt a Kelet történelmében. A tengerszorosok bezárására az 1809-ki u. n. dardanellai békében nemzetközi szerződés védelme alá helyeztetett, s ezáltal a Marmora-tenger mare clausumul ismertetett el a hatalmak által.

Az 1829-ki egyezményben engedtetett meg valamennyi hatalom keresk. hajóinak a szorosokon átjárni. Az 1833-ki orosz-török szövetségben azonban egy titkos záradék megengedte az orosz hajóhadnak az átjárást, minek következtében a 1841-ki londoni konferencián a hadihajók előtt újra bezárattott az. A párisi szerződés teljes erejében visszaállítá az 1841-ki határozatot.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház január 29-iki ülésében Degenfeld Lajos gróf bemutatja a men-

telmi bizottság jelentését Miskatovics József, orsz. képvis. három rendbeli mentelmi ügyében. Ki fog nyomatni és tárgyalás végett a legközelebbi ülés napirendjére tűzetik ki.

Következik a napirend: az ő felsége úbbi királyságaival és országaival kötött vám- és keresk. szerződésről és vámtarifáról szóló tvjavaslatok együttes tárgyalása.

Simonyi Lajos báró indokolja az általa és Mudrony Pál által beadott külön véleményét. Elisméri, hogy a külön vámtérületek igen sok előnye van, de tekintve a nehézségeket, melyek nem annyira a helyzetből, mint inkább az eddig felvett eljárásból erednek, kész a vámközség alapján Ausztriával továbbra szövetségre lépni, de csak olyanra, mely Magyarország anyagi érdekeinek megfelelő és a mely, ha nem is fog gyors hadadást előidézni, legalább megment bennünket a hanyatlástól.

Deák Ferencz 1861-ben kitette a nemzetet biztos abszolút uralomnak, semhogy a törvényes térről lépett volna. (Élénk helyeslés a balon.) Ha Deák Ferencz még élne, akkor nem volnánk így. Deáknak az adta meg nagy erejét, nagy hatalmát, hogy a törvényes térről le nem lépett. Az 1867-ki törvényen önálló nemzethez illő, büszke hangot látnak átvonulni, ha pedig a legutóbbi alkudozókat nézzük, lehetlen, hogy minden magyar embernek bánatát ne találja a szíve.

Régi időben köre és őrcze metszetették azok neveit, kik valmely jelentékeny jót vagy rosszat cselekedtek; ma mindez nem szükséges, csak a jegyző urak jegyezzék fel azok neveit.

I. Ferencz francia király, midőn a páviai csatát elvesztette, azt mondotta: minden elveszett, de a becsület megmaradt. Ha ezen javaslat a többség által pártszempontból el fog fogadtatni: és midőn majd a nemzet elé kell lépünk — pedig ezen idő nincs távol — ezen urak azt fogják mondani: uram, nemzet, minden elveszett, de a kormány megmaradt. Ebbe a nemzet aligha fog belenyugodni. (Helyeslés a baloldalon.)

Mindezeknél fogva szóló kéri a házat, hogy a benyújtott törvényjavaslatot ne fogadja el, hanem vegye figyelembe a határozati javaslatot, melyet ő és Mudrony benyújtottak. (Élénk éljenzés a baloldalon.)

E hat. javaslat így hangzik:

Határozati javaslat. A képviselők az kormányt utasítja arra, hogy az ő felsége többi királyságai és országaival kötendő vám- és kereskedelmi szövetségek felett folytatandó tárgyalásoknál az 1867. XII. törvény rendelkezése szerint járjon el és igyekezzék a vám- és kereskedelmi szerződést újból megkötöni ekkép, hogy a letelt szerződés által Magyarországnak a fogyasztási adók beszedésénél és a vámviszatérítésénél mindenki által beismert sérelmei a jövőben orvosolva legyenek. Továbbá tartsa feladatának törekedni arra, hogyha nem is fejlejtve, de legalább fentartva a monarchia által eddig követett és üdvösnek bizonyult szabad kereskedelmi irányt, az 1875-ben érvényben levő vámtételek alapján a monarchia és küllamok között az eddig fenállott vám- és kereskedelmi szerződések meghosszabbításának vagy újból megkötésének. Azon esetbe pedig, ha az osztrák törvényhozás a szövetségnek ily modoni megújítására hajlandó nem volna, a fentemlített törvény értelmében a külön vámtérület életbe léptetése iránti javaslatát a kormány a magyar törvényhozás elé mielőbb terjessze be. B. Simonzi Lajos, Mudrony Soma, vámmügyi bizottsági tagok.

Simonyi Ernő másfél óráig tartó beszédében kifejté különvéleményét s elfogadásra ajánlja a köv. határozati javaslatot:

„Alórt bizottsági tag a vámmügyi bizottság többségétől előterjeszt, kéri a t. képvis. házat, hogy a vám- s kereskedelmi szövetségről szóló és a kormány által beterjesztett törvényjavaslatot, mint mely alapelveiben az ország közgazdasági érdekeire nézve káros, sőt veszélytel fenyegeti, a részletes tárgyalás alapján elfogadni ne méltóztassék; — hanem utasítsa a kormányt, hogy az 1867-ki XII. tv-cik 68-ik §. értelmében az ország törvényes intézkedési jogát fentartván, a magyar korona országai és ő felsége többi királyságai és országai közt felállítandó vámorszorpok iránt, a törvényhozásnak mielőbb előterjesztést tegyen, és a bécsi birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok kormányával, külön vámtérület alapján kötendő vám- és kereskedelmi szerződésre nézve haladéktalanul alkudozásba bocsátkozzék. Simonyi Ernő, képviselő s vámmügyi bizottsági tag.

Ezután gr. Apponyi Albert szólt fel, kit nagy figyelemmel hallgattak. Az ülés utolsó szónoka Móricz Pál volt.

## A TÖRVÉNYHATÓSÁGOKBÓL.

### Kolozsvár város képviselő bizottsága

tegnap, január 30-án délután tartotta az évben első közgyűlését a bizottsági tagok feltűnő nagy érdeklődése mellett.

A főispán ur az ülést d. u. 3 órakor megnyitván, először is a főjegyző jelent be többször tesített törvényeket, valamint bejelenti a bizottság f. hó 17-én történt választás eredményét, mely szerint dr. Szűcs Emil választott meg. Tudomásul vétetik.

Kolozsvár városának Kolozs-Monostor községgel a bor- és husfogasztási adó kezelése tekintetében keresetlülviit egyesítésének módozatait szintén helyeslően tudomásul veszi a közgyűlés. E szerint a 40 frtnyi évi husfogasztási adó beszedését Monostoron is a mászáróstarsulat fogja eszközölni, ellenben a 120 frtnyi bor- és mustadót a városi boracsis hivatal fogja behajtani.

Ezután a polgármester ur bemutatja a közizagatási bizottságnak 1877. második feléről szóló jelentését, mely 8 napig a jegyzői hivatalban közszemlére fog tétetni.

Bertleff János házát a tanács nem ajánlja megvásárolni, minthogy a város laktanyai szükségletre már elég telket vásárolt.

Közgyűlés elfogadja a tanács véleményét.

Az egyetemi körnek tűzi-fasegély iránti kérényére az a véleménye a városnak, hogy miután a városnak jelenben nincs fa-készlete: a kérelem ne teljesíttessék. A közgyűlés azonban tekintettel arra, hogy a mult években is agodalmazta e helyes irányú ifjúsági kört, az időre is 30 fítot szavaz meg tűzfára.

Ezután két törvényhatósági átiratot — a Gömörmegyei a kereseti adó, a Somogy megyei a bírói függetlenség tárgyában a képviselőházhoz intézett felirataik támogatását illetőleg, — a közgyűlés tudomásul veszen.

Ezek után a „Torna-vivoda”. „Lövölde” és „Gyermekkert” részvénytársaságok kamatbiztosítási ügye keltett nagyobb, csaknem két óráig tartott vitát.

A „Torna-vivoda” a bizottság multkori határozatát a lapunkban már közlött módosítással fogadván el, a közgyűlés is acceptálja azt rövid vita után. E szerint a torna-vivoda kikapja a mult évi költségvetésbe számára fölvet: 6% kamatott: 2238 frtot, mint 1876. évre eső kamatbiztosítást, jövőre pedig kap ugyanennyi évi fix-összeget, hogy abból 3%-ot ki nem sorsolt részvényeire fizethessen kamat címen, a fix-összeg többi részét pedig részvények beváltására tartozik fordítani mindaddig, míg egész befizetett részvénytőkéje eként amortizálva nem lesz; akkor aztán összes ingó és ingatlan vagyóna a város tulajdonává lesz.

A Lövölde-re vonatkozólag, minthogy az egyet elfogadta a város által ajánlott 1200 frt évi segélyt olyképen, hogy az egészen részvény-beváltásra fordítsassék; s csak rectificálja azt, hogy nem 2140 frt az adóssága, hanem 4800 frt, ennélfogva a közgyűlés fenntartja korábbi határozatát, azzal a hozzáadással, hogy az egyletnek e segély csak számadásai megvizsgálása s elfogadása után fog folyósítani.

Es most következett a Fröbel-egylet ügye, melynek tényállását lapunk t. olvasói korábbi közleményeink alapján, részletesen ismerik s melyre nézve a kiküldött enquette azt javasolja, hogy a korábbi kiegyezési módozatok elejtésével a v. bizottság helyezkedjék az 1875-iki szerződés álláspontjára — más szókkal, hogy térjen a pórkedés útjára. Az összes iratok felolvassása után dr. Groisz G. kifejté, hogy ha az enquette indítványa elfogadtatnék, az eddigi összes egyezkedési lépések kárba vesznének s a város erkölcsi reputációjához méltatlanul egy köznevelési intézet megbuktatásához járulna hozzá. Miután a kiegyezés finansziális oldala a bizottság multkori határozatával már elintéztetett, ezuttal nehézség csak a fölött forog fenn, hogy a város az intézeti épület mire leendő használatára nézve szabad kezét kíván magának fentartani, az egylet pedig tanügyi czélokra kívánja az épületet örök időkre biztosítani; hogy tehát e differencia nehogy az egész kiegyezést megbuktassa, a multkori határozat 4. és 5. pontjához azt a módosítványt ajánlja, hogy az épület mireleendő fordítása iránt a városi bizottság határozzon majd az összes terhek letörlesztésekor, a midőn a telek, tulajdonjoggal, a város tulajdonába megy majd át. Bogdán István (enquette-bizottsági tag) elfogadja a módosítványt, avval a kikötéssel, hogy e határozat-hozatal ne az összes, hanem csak a be-táblázott terhek törlesztésekor következze el. Gáman Zs. annyival inkább elfogadhatónak tartja a módosítványt, miután a más két egylet ügyének elintézésékor sem tartotta fön a város magának e szabadkezet s így e tanintézettel szemben is méltányos, hogy léte kérdésessé ne tévessék. Várad K. pártolja Groisz módosítványát. Simon Elek eladja, hogy e három egylet ügyének lebonyolítása a városnak 130,000 forintjába kerül, maga a Fröbel-intézet pedig 60 — 70 ezer frtba s miután fél, hogy jövőben a város pálinka-regale jövedelme megcsökken: ova-tosságra ieti a bizottságot. Az enquette, ha prókátorkodni akart volna, azt javasolta volna, hogy engedtessek az a pórt utjára, miáltal az egylet finansziális zavari nyomán dobra kerülne s a város megmenekülne a kamat-garantia terhétől. Am az enquette ezt nem akarta, a méltányosság legzsaló határáig elment s tette mostani javaslatát. Az egylet tulkövetelő, pedig a ki kártyáiba beletekint, látja, hogy a czél az, hogy a város fizesse le az összes terheket s akkor az épületet ajándékozva vissza az egyletnek. Hosszasan fejtegeti az adózó polgárok vállaira nehezedő terheket (éljenzés) s kéri az enquette javaslatának elfogadását. Szász Béla. Természetesen tartja, hogy a város első tisztviselője: védi a város finansziális érdekeit, de megvárja, hogy a va-

lóságnak megfelelő módon történjék e védelem. Mert egyfelől az intézet terhei nem 60—70 ezerre rúgnak, hanem (a város által már elősmert 2800 frt tartozás leltésével) 21,700 frtra (ebből is 6000 frt kamat nélküli kölcsön) és 14 ezer letörlesztendő részvénytőkére, összesen k. b. 36 ezer frtra, másfelől pedig a kérdés finansziális ága már a mult bizottsági gyűlésen végkép elintéztetett s most épen csak a tanügyi czélokra leendő fordítás fölött foly a vita. Köszöni a tek. Polgármester és mélt. kir. tanácsos urnak a prókatorságból tartott kitűnő előadását — a mint hogy oly hosszú és fényes praxis után másként nem is volt várható, — de rámutat a tényre, hogy az enquette javaslata voltaképen (bár nem oly finom toglalmazásban, mint a polgármester előadásában) ugyanazt a prókatori számítást tartalmazza, hogy az egylet a pórkedés folytán megbukjék s a város a szerződési kötelezettségtől megmeneküljön. Kimutatja, hogy a városra nézve sokkal előnyösebb a kiegyezés, mint a késes kimenetelű pör (nem is említve a városnak egy tanintézettel szemben fenálló morális kötelezettségét); mert míg így a 36 ezer frt tőke-törlesztés után a város tulajdonába lép a teleknek, a 875 diki szerződés értelmében 30 évig fizetné az 1200 frt kamatgarantiát s akkor sem kapná meg a telket és iskolát. (Egy hang a népből: Nem is kell.) Szász Béla Meglehet, hogy a tek. urnak nem kell iskola, s mint látszik eddig sem igen vette igénybe, de engedje meg, hogy nekem, mint professzornak, kelljen az iskola. A mi a kártyába való beletekintést illeti, rámutat, hogy a város terhek törlesztésének lebonyolítása 30 évbe kerül s akkorra, mind a mostani tanács, mind az egylet mostani tagjai csöndes emberekké válnak, de azért megmarad a város, meg az intézet s amaz iskola örökre a város javára fog működni. A mostani részvényesek minden kamatról lemondatt az egylet részére s szóló nem igen gyűjt 100 ezereket részvényei után, de biztosítani kívánja az iskolát a jövődőségnek. Különbösen is rosszul számítanak azok, a kik az egylet megbuktát várják, mert az egylet is ki tudja adni épületének emeleti részét (terhei törlesztésére) megszüntetve ott elhelyezett elemiskoláját és képeződjé s akkor aztán a város lesz köteles másik elemi iskolát saját költségén föllálatni, s a gyermekkert a földszinten fentartatván, a kamat-fizetés kötelezettsége nem szűnik meg, de 30 év multán a város ki fogott 36 ezer forintot fizetni, a nélkül, hogy a telek tulajdonjogát megszerezte volna. Elfogadja Groisz módosítását, de kéri, hogy a részvénytőke törlesztés 500 frtonként, már ex évben kezdetét vegye. Benigni Samu. Sajnálja, hogy a vita személyeskedés terére csapott, mert itt más zsebére határoz, vagy gondol, az személyeskedik. Haller és Várad Károlyok rövid felszólalása után a Főispán a kérdést fölteszi és pedig olyképen, hogy a multkori bizottsági határozat pontozatait fölolvastatván, a Fröbel-egyletnek a 4. és 5. pontozatok visszautasítása következtében, a dr. Groisz által benyújtott módosítvány el vagy el nem fogadását kívánja először szavazás alá bocsátatni. Simon Elek azt állítja, hogy a Fröbel-egylet nem csak a 4. 5. pontokat, hanem az egész ajánlatot visszautasította s így szó sem lehet egyébről, mint az 1875-iki szerződés (alias a pör) terére való helyezkedésről. Többen megmagyarázzák, a felolvasott iratokra való hivatkozással, hogy az egylet a kérdés finansziális ágát elfogadta s csak a 4. 5. pontok ellen tett kifogást. Sámi László: Elfogadja a Főispán ur kérdés-formulázását, annyival inkább, mert nem tartaná észélyesnek ezuttal dönteni a fölött, hogy a telek, a terhek törlesztése után mire használtassék. Mert lám, Kálmán király is kimondta, hogy a boszorkányokról nem szabad beszélni, mert nincsenek, még is jött utána egy szót kor és sorra ágat a „boszorkányokat.” — Mi is, ha most határoznánk, jöhetne utánunk egy „buta tömeg” s megválogtathatva a mostani határozatot, elvonná a tanügyi el telket, melyet pedig szóló is örökre e czélunk kívánna biztosítani. — A közgyűlés elfogadván a kérdés fölvetését, fölállással szavaz s dr. Groisz indítványát, mely szerint a multkori határozat fentartásával a telek mily czélra leendő fordítása fölött az összes terhek letörlesztése után kíván a bizottság dönteni: 35 — szóval 25 ellenében magáévá teszi (Jellemző, hogy a tek. tanács, mint egy ember, a kisebbséggel szavazott. Részünkről teljes megnyugvással üdvözöljük a v. bizottságot, hogy e három humanitárius intézmény ügyét, annyi mesterséges huzavona után, elvögre a város jó hírnevéhez méltóan oldotta meg s bebizonyította, hogy városunk magas hivatásának színvonalán áll. Szer.)

A városi vigadó bérletére vonatkozó megköött szerződés a közgyűlés approbálván, két választást ejt meg.

Egyik az igazoló választmány megalakítása. Ennek tagjait a közgyűlés elnöki kijelölés alapján a tavalyiakból választja meg.

Ellenben a közgyámságra a multkor megemissített választás következtében csak a candidált két egyen Csulak Dániel ügyvéd és Bányai György között történik névszerinti szavazás, melynek eredménye az lón, hogy Csulak Dániel 43 szavazattal, Bányai Gy. 22 szavazattal szemben választott meg közgyámsnak.

Végül a főispán ur bejelentvén, hogy törvényadta jogánál fogva a megürlt árvaszei ülnök-







